

Panis Evangelici Fragmenta Qvadragesimalia Tripartita

Ex sanctissimo Dei Verbo copiosé & sedulo collecta, Sanctorum Patrum, variorumque Auctorum sententiis & conceptibus mirificè aucta; Et Omnibus Quidem Anni Dominicis; præcipuè tamen singulis Quadragesimæ Dominicis & Feriis per binas ad minus, sæpius denas aut septenas Conciones fideli Populo ...

Lingendes, Claude de

Coloniae Agrippinae, 1689

Cl. Cur voluntas humana sit ad Divinam conformanda, & quanta bona acquirat anima ex ea conformatione.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56368](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56368)

FERIA QVARTA.

HEBDOMADÆ SANCTÆ.

CONCIO.

Voluntas humana ad Divinam conformanda.

Pater mi, si non potest hic calix transire, nisi bibam illum, fiat voluntas tua. Matth. 26.

CVM in Passione Christi Domini spectari possint non tantum quæ pronobis passus est, sed etiam quæ nobis virtutum documenta dedit, secundum illud Petri 1. Epistola cap. 2. *Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum ut sequamini vestigia eius*: nobis non sufficit ut Christo patienti compatiatur, sed etiam debemus eius virtutes eximias attendere, cum de iis simus quibus dicitur, *Inspice & fac secundum exemplar quod tibi in monte monstratum est*. Porro omnium virtutum eximia nobis reliquit exempla; humilitatis mansuetudinis, modestiæ, patientiæ, obedientiæ, charitatis, & aliarum; sed in ipso aditu Passionis, præcipua nobis præbuit exempla submissionis suæ voluntatis, Paternæ voluntati: præsertim in illa triplici oratione qua semper eundem sermonem iterans, se ad eam Patris volunta-

tem totum conformavit. De qua re nobis hodie sermo est, si prius opem à Virgine petierimus. AVE MARIA.

SI hominum perfectionem ac sanctitatem Seorum sermone metitemur, magnam occasionem haberemus existimandi vulgarem esse inter homines perfectionem; cum nihil magis inter homines jactetur quam conformatio ad Dei voluntatem. Quam enim vulgò dicitur, illud vel illud, fiat secundum Dei voluntatem: ac nullus est Christianorum, qui non oret quotidie, *Fiat voluntas tua*. Dicere tamen ausim vix aliquos esse qui intelligant, quid in illis verbis comprehendatur. Certè tantum est, ut si vel solum illud fieret uti oportet, unicum planè sufficeret, atque omnem aliam exercitationem ac perfectionem superaret: & illud ipsum est, quod hodie vobis explicandum suscepi.

Ante omnia dico conformationem ad Divinam voluntatē significare perfectam nostræ voluntatis cum Divinâ adæquationem; vel abjectionē omnis propriæ nostræ voluntatis, ac in locum nostræ, alterius, hoc est divinæ subrogationem, ac substitutionem; addeō ut creatura nihil velit, aut nolit, nisi quod divina voluntas voluerit aut noluerit; non tantum quoad rerum substantiam, sed etiam quoad modos omnes; neque illud tantum, sed etiam secundum omnes circumstantias, & alia, quæcunque illa sint, circa nos, circa alios, circa omnia: ita ut non sit secundum aliquam partem convenientia, non autem secundum aliam, sed omnimoda sit adæquatio. Quam perfectā agnosco in triplici oratione in hortu, cum dixit Christus, *Non quod ego volo, sed quod tu*: quæ pars respicit qualitatem: Denique *non mea, sed tua voluntas fiat*; in qua parte inclusit omnes circumstantias: unde Christus non tantum admisit mortem, sed etiam mortem Crucis: idque à ludæis: secundum circumstantias loci, & temporis: ad hæc, personatum, odii, actionum, &c. Eadem ratione perfectæ conformatio voluntatis nostræ ad divinam est omnimoda nostræ voluntatis cum Divinâ conjunctio. Hæresis nefanda fuit Apollinaris in Christo nullam fuisse animam rationalem, sed divinitatem pro anima fuisse: Tu meliori consilio cogita nullam debere esse in creatura voluntatem, non excludendo neque potentiam, neque actum, sed proprietatem, ratione aut tendentiæ, & productionis actus; aut ratione objecti. Item hæresis fuit Monothelitarū, in Christo fuisse quidem naturam humanam secundum substantiam, sed nullam voluntatem creatam: Tu hanc hæresim post eius detestationē, meliori emenda cogitatione, ac singe hominem qui ex se nihil velit, aut nolit, sed solam habeat pro sua voluntate, Dei voluntatem: non quod non habeat potentiam, aut actum hu-

manum, sed quod neque potentia utatur, neque actum eliciat, neque ullum objectum respiciat, nisi illud, quod Dei voluntas persequitur. Perfectionem amicitiae aliqui ponunt in tanta voluntatum consensione, ut unus nihil planè velit, nisi quod alter vult: Hieronym. in Epistola ad Demetr. eadem velle, & eadem nolle, ea demum firma amicitia est: Itaque nihil uni placeat quod non placeat alteri: ita ut utriusque eadem placeant, aut displiceant; eadem utrumque delectent; eadem ambos afficiant; & in illis, illud contingat quod de amantibus dixit Plauto, eadem sit in duobus corporibus anima quasi ex duobus unus sit compactus. Eodem modo perfectæ charitas eō usque progreditur, ut una fiat & Dei, & creaturæ voluntas: atque ut ait Apostolus, *Qui adheret Domino, unus spiritus est cum eo*; ita per perfectam dependentiam, atque obedientiam tanta fieri potest voluntatis humanæ & divinæ conjunctio, ut non duæ voluntates, sed una amborum voluntas esse videatur. Quam autem id rationabiliter fieri debeat probant sequentes rationes.

I. Petitur ex parte obiectorum, in quibus sequentia reperio:

I. est. Nihil proflus nobis evenit aut accidit, nisi ex Dei voluntate, peccato excepto, quod Deus prohibet, punit, edit & velle non potest. Fuerunt olim Philosophi qui putarant omnia fortuito contingere, cum iam multa nobis non opinatō eveniant: Alij, omnia fato & necessitate accidere dixerunt, quia videbant multa inevitabiliter contingere: Inter utrumque extremum est Fides Catholica, quæ fortunam, & fatum reicit; sed talem Dei providentiam agnoscit, ut nihil proflus nobis eveniat, nisi ex Divina ordinatione, & voluntate. Itaque, ut ait Scriptura, *Matth. 10. Vestri autem capilli capiti omnes numerati sunt, Psalm. 33. Custodit Dominus omnia ossa eorū: unū*

ex his non conteretur: Matth. 10. Nonne duo passeret
asse veniunt, & unus ex illis non cadet super terram,
sine Patre vestro: Immo, ut ait Ecclesiasticus
cap. 11. Bona & mala; vita & mors; paupertas &
honestas à Deo sunt; ac licet nobis multa fortui-
ta esse videatur, & nostri respectu ita sint; non
tamen respectu Dei ita se habent; sed uti dici-
tur Proverb. 16. Sortes mittuntur in sinum, sed à
Domino temperantur. Illud autem usque aded
verum est, ut nulla res minima nobis contingat,
quæ non à Deo peculiari voluntate sit ordi-
nata: ac licet causæ particulares agant suis
viribus; nihilominus causa suprema utitur in-
ferioribus causis, easque ordinat, ac dirigit ad
suam voluntatem.

Hinc sequitur omnium pœnarum ac flagel-
lorum Deum esse authorem ac dispensatorem:
Itaque nobis non esse respiciendum ad causas
particulares, sed ad causam supremam. Quia
verò maxima pars pœnarum nobis accidit ex
mala hominum voluntate, odio atque nocen-
di libidine; sciendum quoque est nihil etiam
in illo genere nobis accidere, sine peculiari
Dei providentia, idque multis modis.

1. quidem, Quia licet peccatum alterius
non sit voluntas Dei, tamen permissio peccati,
voluntas est Dei; cujus major ratio à nobis
habenda est, quam pravæ hominis voluntatis:
quia ejusmodi Dei permissio, includit etiam
voluntatem Dei, ut hoc patiaris: unde potes
dicere illud esse voluntatem Dei: & ideo non
est in eo spectanda mala hominis voluntas,
sed Dei permissio, & voluntas ut patiaris. Ita
Job non dixit cap. 1. Dominus dedit, & Diabo-
lus abstulit; quod verè dictum fuisset, sed po-
tius dixit Dominus dedit, Dominus abstulit: sicut
Domino placuit, ita factum est sit nomen D mini
benedictum: Quia ex Augustino; caulam om-
nium referebat in Deum. Id præclara simili-
tudine exponit Sanctus Gregorius lib. 2. Mo-
ral. cap. 3. docens sæpe Medicos ægris ap-
ponere sanguisugas, ut eos superfluo languine

exonerent: illæ igitur fugunt ut se impleant:
hic verò eas apponit ut medeat ut: Ita sæpe
Deus utitur mala hominum voluntate: Ille v.
g. quærit nocere, Deus autem aut corrigere,
aut admonere, aut à rerum caducarum amore
separare: sed sicut æger non attendit sitim san-
guisugæ, sed Medici intentionem; ita ne at-
tendas pessimam tui inimici voluntatem, sed
intentionem Dei. Sciendum autem est ait
Gregor. lib. 2. Moral. cap. 6. Quia Satanae
voluntas semper iniqua est, sed nunquam po-
testas injusta; quia à semetipso voluntatem
habet, sed à Domino potestatem: quod enim
ipse facere iniquè appetit, hoc Deus, fieri non
nisi justè permittit.

2. Quia in re eadem potes distinguere acti-
onem & passionem: actio respicit agentem;
passio respicit patientem: actio peccatum est,
non ut est in patiente, sic enim est passio; sed
ut est ab agente qui talem actionem ponere
non debuit: Deus non est author actionis ne-
que impulsor sub tali ratione, quia ut sic præ-
cisè terminatur ad agentem talem, à quo ac-
cipit specificationem malitiæ; sed potest esse
author passionis, & eam in te velle potest: ita-
que in homicidio Deus hominem mori vult,
non tamen vult injustam alterius actionem,
& occisionem. Vnde rectè S. Leo serm. 16. de
Passione. Non inde processit voluntas inter-
ficiendi, unde moriendi; nec de uno exiit
spiritu, atrocitas sceleris, & patientia redem-
ptoris: Non enim impias furentium manus,
immisit in se Dominus, sed admisit.

3. Quia in actione peccati distinguitur ma-
teriale & formale: In primo non est ratio pec-
cati, unde potest esse Deus illius author, in se-
cundo est ratio peccati, cujus Deus au-
thor esse nequit sed creatura. Verum pœna
quæ hinc sequitur in offenso potius oritur
ex materiali quam ex formali; quod
pater, quia etiam sequeretur occisio etiam
si non esset vel voluntas defectu cognitionis,
vel

vel iniusta voluntas juris accessione: Deus itaque eo modo author est nocuenti quod recipimus ex mala alterius voluntate, secundum illud Amos 3. *Si erit malum in civitate quod Dominus non fecerit.* Atque in hoc sensu intelligenda sunt multa loca Scripturæ, in quibus mali, atque Tyranni passim dicuntur instrumenta Dei: Isaia 10. *Va Assur, virga furoris mei,* Ita passim ait se Chaldæos sanctificasse in Sacerdotes ad sacrificium hoc est ad internecionem: *Sanctificavi vocatos meos.* Ita Isaia 45. loquens de Cyro Rege Persarum, per quem erat Chaldæos castigaturus, *cujus apprehendit dexteram, & forte ideo vocat Christum suum, quasi unxisset in Sacerdotem ad sacrificium ultionis.* Ita 2. Reg. cap. 12. Minatur Davidi, se per filium ejus Absalonem ulturū ejusdem adulterium, *Ecce ego suscitabo super te malum de domo tua, & tollam vxores tuas in oculis, & dabo proximo tuo.* Itaque rectè Augustinus in Psal. 73. impietas eorum, tanquam securis Dei facta est: facti sunt instrumenta irati, non regnum placati. Ita Totila se flagellum Dei nominabat. Ita Titus in obsidione Hierosolomytanâ, videns quæ fierent, suspiciens cælum, testatus est, se non esse earum rerum authorem, sed Deum. Ita Viri sancti in suis afflictionibus, atque tormentis intueri non solent immediatam causam sed superiorem: unde dicebat David in maledictione Semei 2. Reg. 16. *Dimitte eum, ut maledicat: Dominus enim precepit ei, ut malediceret David.* Et quis est, qui audeat dicere, *quare sic fecerit?* Et postea: *Dimittite eum, ut maledicat, juxta preceptum:* Voluntatem superiorem Dei qui utebatur mala voluntate Semei ad humiliandum Davidem, vocat Imperium Dei: non quod Deus, imperio moveret Semei, sed quod & permitteret Semei maledictionem, & ejus maledictione uteretur in finem, quem ipse intendebat in permissione. Etenim, ut ait Augustinus, omnis creatura Deo servit, sive sciens, sive nesciens; sive vo-

lens. Quodnam maius scelus quam occisio Christi? Certum est profectam fuisse, ex summa Pharisæorum invidia, atque odio Iudæorum; Vide tamen quomodo ipse de ea loquatur: Nam iubens Petro, ut gladium conderet: *Calicem quem dedit mihi Pater, non vis, ut bibam illum?* & loquens Pilato *Non haberes potestatem, nisi tibi datum esset de super.* Ita Petrus Actor. 4. exponens illa verba Psalmistæ: *adstiterunt Reges terre, & convenerunt in unum,* &c. ait Pilatū, Regem, Iudæos, Gentiles, convenisse *facere, quæ manus tua, & consilium tuum decreverunt fieri.* Hinc factum est ut non licuerit Herodi, cum voluit, puerum occidere: Non item sæpius id tentarent quia uti sæpe dicitur, *Nondum venerat hora ejus:* Itaque captus in hortu, dixit ad eos, *hæc est hora vestra, & potestas tenebrarum.* Quid non molitus est Saül, ut Davidem comprehenderet? sed ut ait Scriptura. *Non tradidit eum Dominus in manus ejus:* Ita oramus, ait Cyprianus, *& ne nos inducat in tentationem:* quia neque voluntas Diaboli, neque alius furor aliter nocere potest, quam ei permittitur: unde primum in Iob bona data est Dæmoni potestas, sed non in personam: tum in ejus corpus, sed non in vitam: quia nimirum ut apud eum dicitur, *qui fecit eum, applicat gladium ejus:* ut scilicet teste Sancto Gregorio non plus noceat, quam velit Deus qui ejus malitia utitur ad hominum castigationem. Ita 1. Reg. dicitur, quod *Spiritus Domini malus accipiebat Saülem:* malus dicitur, quia Dæmon ob voluntatem nocendi singulariter dicitur malus, *nonne* dicitur autem Domini, eo quod à Deo mitteretur, ut vexaret Saülem, unde ibidem dicitur, *Exagitabat eum Spiritus nequam à Domino.* Igitur si omnia quæ nobis accidunt à Dæmone, item ab hominum odio, & mala voluntate, aut imprudentia, aut ab aliis creaturis, non tamen nobis veniunt sine peculiari Dei providentiâ; non est quodd in casibus omnibus aut fortunam, aut alterius, voluntatē, aut imprudenti-

dentia, aut crimen accusamus, sed ad vñ Deū omnia disponēte, & in omnibus gubernante nosmetiplos referamus, ac illud Patris antiqui observemus, ut nihil in rerum natura cogitemus præter Deum, & nos: quia respectu nostri, nihil præter Deum attendere debemus. Porro hoc esse sufficiens fundamentum conformationis ad voluntatem Divinā, facile intelligitur, quoniam utique, & semper fieri potest illa conformatio, cum ubiq; & in rebus omnibus reperitur voluntas Dei. Etenim quæcumq; non sunt peccata, illa non tantum Deus permittit, sed etiam vult: Ex peccatis autem aliorum, quidquid in nos incommodi, seu pœnæ redundat, & id Deus permittit, & passionem in nos redundantem intendit, licet malitiam actionis nolit: unde sequitur nihil nobis accidere, in quo voluntatem Dei, aspicere non possumus. Itaque quisquis de eo quod sibi accidit conqueritur, de Deo ipso conqueritur. Neque enim tam spectanda causa immediata, quam suprema. Ne respicias Semei maledicentem, sed Deum te per Semei humiliantem: non tam Absalonem tibi dedecus inferentem, quam Deum, pœnitentem Davidem per puerum Absalonem punientem: non tam Dæmonem tibi invidentem, quam Deum probantem atque experientē Iob, facta Dæmoni in Iobum potestate, ita ut dicat, *Dominus dedit. Dominus abstulit.*

II. Quod petitur ex parte objectorum illud est, Quidquid nobis Deo volente, aut permittente evenit, intellige quoad malum pœnæ non culpæ; id bono nostro accidit, seu iustificimus, seu peccatores. Etenim solis damnatis illud contingit, ut puniantur, sed non bono suo: Quia ut ait Gregor. alia est pœna quæ purgat, alia quæ reprobat: Sed quandiu in hac vita sumus, quæ nobis contingunt, bono nostro fiunt ex Dei intentione. Ita in extrema obsidione aiebat populo Bethulæ, Iudith. cap. 8. *ad emendationem; & non ad perditionem nostram evenisse credamus:* Porro id colligimus

ex summa Dei honestate qua fertur ut nihil agat circa creaturam nisi in eius bonum. Quoad bonos attinet, dixit Apostolus, *diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum*, quod exponens S. Augusti. etiam peccata, inquit: unde Deus quorundam lapsus permittit, non quod velit eos labi, sed quod sinat labi, nō sineret autem, nisi prævideret ex eorum lapsibus se posse bonum elicere; illud autem varium esse potest; aut humilitas, aut major custodia. Quoad peccatores attinet, quid gravius quàm in peccato? In eo tamen, ait Ambrosius sæpè Deum esse misericordem in peccatore, quod citò faciat illum mori in peccato, quia, ut ipse censet, gravius est ad peccatum vivere, quàm mori in peccato. Cum itaque nihil nobis accidat, nisi Deo volente, cumque Deus nihil velit nobis accidere nisi bono nostro, quis non facillè in omnibus utatur conformatione ad Dei voluntatem? Quis enim aut Dei voluntati repugnare velit, aut bonum suum respuat? Ac licet passim dicant Theologi Deum non semper facere, quod melius est, tamen attento rerum ordine, ac spectatis omnibus, inter quæ locum habet Divina voluntas, id omne quod tibi accidit, melius est, quàm quod non contingit: verbi gratia, in his circumstantiis, moribus tibi melior est quàm valetudo, melius est pati injuriam, quàm non pati: melius est impediri quàm liberum esse: quod qui attendit, facillè divinæ voluntati conformis est.

II. Ratio petitur ex conditione Divinæ voluntatis, in qua hæret reperio:

I. Quod Dei voluntas sit regula omnium voluntatum, unde sequitur omnes voluntates ad illā conformari debere: quod enim est primum in unoque genere, illud est regula cæterorum: sicut itaque Dei essentia est regula omnium essentiarum, unde Entium possibilitas, vel impossibilitas, attendi debet in ordine ad divinā Essentiā, secundū diversas participa-

cipabilitates: adhæc, sicut intellectus divinus est mensura aliorum intellectuum; quod enim ille iudicat falsum aut verum, aliter esse non potest, nec ullus iudicare aliter, rectè potest: Et sicut Ideæ divinæ sunt regula illorum omnium quæ fiunt; quia Deus est primum intelligens, & prima rerum omnium & substantialis idea; unde in illius cognitione, fundantur omnes scientiæ, omnia iudicia, omnes artes, omnis certitudo, infallibilitas cognitionis: Ita divina voluntas regula est, & mensura omnium voluntatum. Est enim voluntas omnis, participatio divinæ voluntatis; omnis imitatio divinæ libertatis: uti igitur omnes numeri ad unitatem referuntur, quæ fundamentum est ac mensura omnium numerorum; ita omnis voluntas ad primam referri debet: & proinde ut nostra recta sit, tota est ad divinam componenda, & hoc est fundamentum essentialis huius conformationis de qua hic est sermo.

2. Licet Divina voluntas non esset prima, essentialis voluntas, & origo omnium voluntatum, ac licet omnis alia voluntas, ad illam referri non deberet tanquam ad primam regulam, & mensuram cæterarum; tamen, in primis propter summam eius sanctitatem, deinde ob summam eius rectitudinem, denique propter summam eius æquitatem ac iustitiam, omnis alia ad eam debet conformari. 1. quidem quoniam si aliquam voluntatem creatam, eiusmodi esse agnoscerem, mallem eam sequi, quam meam; multo igitur magis divinam, quæ eas perfectiones essentialiter, & in summo gradu continet. 2. Quia alioqui necesse est, ut mea voluntas prophana sit, iniqua, perversa & iniusta; ne igitur talis sit, non debet esse dissimilis, nec dissimilis & proinde cum eâ concordet necesse est. 3. Quia Dei voluntas est lex essentialis & prima: circa quod

Adverte omnem voluntatem creatam cū

pervertibilis atque mutabilis, non esse essentialiter ac per se rectam, alioqui talis semper esset: necesse est igitur eam de causâ, ut aliunde accipiat suam rectitudinem; & unde, nisi à lege. Duplex est autem lex una immediata quæ proximè dirigit actiones liberas, & humanas; atque illa est ratio, quæ per diætam suam immediatè regulam applicat: alia est mediata, & prima; atque illa est Divina voluntas, quam ait David iustificati in semetipsâ, quoniam alteri non est subordinata. Cum itaque omnis rectitudo voluntatis sit in ipsius conformatione ad legem, & lex omnium prima sit Divina voluntas, oportet omnem voluntatem Divinæ esse conformatam: & in hoc fundatur necessitas concordiæ, de qua hîc loquimur.

III. Ratio petitur ex ductu, & dispositione Divinæ Providentiæ, in qua sequentes condiciones reperiuntur.

1. Quod sit universalis: idque tum quia omnium curam habet, unde nemo excluditur à cura Dei; tum quia circa omnia versatur & ad quælibet se extendit, idè quod nihil illam præterit, & proinde in omnibus spectanda est. Vbi autem est Providentiâ, ibi est consilium, & ratio, & occasio, non temeritas, non casus, nihil etiam frustrâ: itaque quidquid accidet, agnosce in eo peculiare Dei consilium, quod certè tuo præferre debes.

2. Quod sit cura de nobis: Nam quidquid est, cū ad hominem ordinetur, usque eò ut non videatur Deus habere curam rerum cæterarum; unde ait apostolus, *Nunquid de hominibus cura est Deo* (non quod de illis non curet Deus sed quod non eam curam, quæ in illis sistat, verum eam, quæ ad hominem transeat) sanè omnem hanc curam nostri, bonum nostrum spectare credendum est; qui enim alterius curam habet, profectò id facit in commodum, & utilitatem ipsius, & in defensionem. Quare in eo quod tibi accidet noli insidias metuere,

quere, noli malum putare, sed Dei curam paternam agnosce. Ne autem dubites vide quàm amicis verbis eam Deus explicet in Scripturis: *Domine ut scuto bonae voluntatis coronasti nos*: Itaque nihil ad nos penetrare, atque ingredi potest, nisi per mediam Dei voluntatem, quam bonam appellat, quia bonum nostrum respicit. Item; *Quoniam abscondit me in tabernaculo suo, in die malitiae, protexit me in abscondito tabernaculi sui*; & alibi *abscondes eos in abscondito faciei tuae*; vel ut habet alia Versio, *In oculis faciei tuae*: unde non malè per Zachariam pollicetur, *qui tetigerit vos, tangit pupillam oculi mei*. Post hæc promissa, vide quid timere debeas, immò quid te non oporteat sperare. Quis se filium divitis, & potentis agnovit, confidentia plenissimus est: hinc mensuram accipe tuæ spei. Quod si futura ex præterito augurari placet, cogita quid non fecerit Deus tua causa: Hoc summum est, quod pro te, *proprio Filio suo non peperit*; igitur, ut ait Apostolus, *quomodo non etiam cum illo omnia nobis donavit*?

3. Quod sit abscondita, & perplexa: nam mirabiles vias inestit, immò sæpe contrarias et rei, quam tamen prætendit, ut inicitis non commovearis, sed securus exitum præstoleris; nec te conturbent mali hominum conatus, & res desperatæ. Posses innumera tibi proferre exempla. De infinitis pauca subiicio. Viderat olim Ioseph in somnis sub variis imaginibus futuram suam magnitudinem: moti invidia fratres, id impedire voluerunt aut per eius mortem, aut per servitutem Deus autem cui eriam contraria serviunt, & facit de tenebris lucem splendescere, ipsam servitutem in gradum ad regnam convertit: nam nisi Ioseph venditus, nunquam Aegypti princeps evasisset; & ita ea via Sceptum invenit, qua debuisset amittere. Sed ut ait Scriptura, *descendit cum illo in fossam, & in vinculis non dereliquit eum, donec afferret illi Sceptum regni, &c. & mendaces ostendit, qui maculaverunt illum, &c.* Propterea

Tom, III,

ipse suam venditionem retulit ad Dei voluntatem: ita enim loquitur Genes. 45. *Non vestro consilio sed Dei voluntate huc missus sum: qui fecit me, quasi patrem Pharaonis, & dominum universae domus eius, ac principem in omni terra Aegypti, & cap. 50. Num Dei possumus resistere voluntati? Vos cognastis de me malum, sed Deus vertit illud in bonum ut exaltaret me, sicut in praesentiarum cernitis, & salvos faceret multos populos.* Rectè autem advertit S. Chrylost. non sine Dei providentia factum fuisse ut pincerna Pharaonis post suam educationem è carcere, Iosephi oblivisceretur, ut nimirum post duos annos maiori cum gloria educeretur ipse Ioseph. Quid non egit Saül ut Davidem perderet? Quæ tamen ei commisit difficillima certamina, ea fuerunt occasio promotionis ad regnum. Itaque dum cum est persecutus, tum maximè promovit: ut his exemplis disceres per occultissima media Deum ad fines suos res omnes perducere. Saül ipse dum Patris asinas quæreret, regnum invenit. Vasthi Regina dum sperbit, locum dedit Esther ut suum populum liberaret. Missus est Roma Mediolanum Augustinus ut Rhetoricam doceret, sed ex Dei intentione ut Ambrosium audiret atque ab eo converteretur. Ita in creaturis nihil contingit, quod Deus in aliquem finem non convertat: sed hæc directio aliquando nobis nota est; sæpius est ignota. Illud tibi certum esse debet, nihil tibi à te, nihil ab aliis, nihil à rebus omnibus evenire, in quo Deus non aliquam posuerit sui consilii partem, unde tibi facile sit divinam sequi voluntatem, atque illi prorsus te conformare. Itaque in rebus omnibus hoc unum tibi sufficiat, nihil divinam Providentiam præterire; nihil posse transcendere; & proinde tibi licet dicere aut cogitare, id mihi à Deo missum est, hæc est tandem Dei voluntas, hoc à me exigit, hoc imperat, hoc illi placet.

Kk

4. Quod

IV. Quod sit nobis necessaria, tum ob ignorantiam nostram, tum ab amoris proprii insidias. Dixi i. ob nostram ignorantiam quæ certè maxima est, tum circa bonum simpliciter, tum circa melius: nã uti dicitur Proverb. 14. *Est vita qua videtur homini iusta, novissima autem eius deducunt ad mortem*: Certè cum homo maximas in rebus omnibus tenebras patiat, tamen circa duo præcipuè cæcutire solet: primum est, circa propria, & interna; alterum est circa futura: ideoque maximè circa illa pati debet se regi: à quo autem melius, quam à divina Providentiã? Si igitur in rebus huius sæculi unusquisque se facile committit homini prudenti; si hic vitam suam Medico; hic vitam suam & honorem Causidico, & Consulenti; hic suam salutem Navarcho; quanto magis debet unusquisque sua omnia divinæ Providentiæ committere? *Omnia mihi licent*, ait S. Paulus, *sed non omnia expediunt*: Iam quis est qui putet se scire, quæ sibi magis expediunt? Unde, ut ait S. Augustinus, sæpe Deus misericorditer negat, quæ malè petimus: Rogavit tertio Paulus ut spiritus carnis, qui eum colaphizabat, ab eo recederet, nec obtinuit, sed ei dictum est; *Sufficit tibi gratia mea: nam virtus in infirmitate perficitur*. Hinc Augustinus illud exponens; *Quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, hoc faciam*; ait non esse quærendum à Deo, ut fiat quod volūus, sed ut nobis placeant quæ bona sunt: nosque rogare potius debere Deum, ut delectent bona, quam ut concedantur mala. Refert Bloisius in Monili spiritali, Christum Virgini Gertrudi apparuisse eo habitu, ut dextra sanitatem, sinistra morbum ferret, eamque interpellatam ut eligeret, cum quid expediret, nesciret; hoc unum, dixisse, postulo, ut tua voluntas fiat. Ita cum quidam ad sepulchrum B. Thomæ Cantuariensis sanitatem precibus impetrasset, cogitare cœpit apud

se num id sibi expediret: Itaque ad sepulchrum rediit, petivit quod esset melius, & recidit in morbum pristinum. In translatione S. Vedasti Episcopi, Authore Surio in eius Vita, cæcus ut visum recepit, rogavit, ut si magis expediret, amitteret; idque impetravit, & ad cæcitatem rediit. In Chronicis Prædicatorum refertur de Reginaldo, cum in eum Ordinem esset in gressurus, in gravem morbum incidisse: Ipsum & S. Dñcum, magnis precibus sanitatem eius à Deo flagitasse: apertuisse ægro B. Virginem ac simul etiam Sanctis Cæciliam, & Catharinam: Beatam Virginem ægrum interrogasse, quid vellet; illum tam illustri visione conterritum, quid peteret, nescisse: tum vero unam ex comitibus hæc ad illum: Nil petas ipsa enim scit quid tibi expediat: eumque ex huiusmodi consilio B. Virgini respondisse; quod voles: Illam igitur ægrum unxisse oleo; ac non tantum sanitatem dedisse, sed in perpetuum omnes libidinis motus in eo extinxisse. Si ergo sanitatem petiisset, castitatem non recepisset. Micro alia plura; hæc enim sufficiunt, ut intelligas neminem scire, quid magis expediat. Tu cum luges mortuum in ætatis flore, qui si vixisset, salutis periculum adiisset. Theresia virgo dum iter faceret, sororis domum ingressa, ac neptem parvulam in sinu fovens, cogitare cœpit, qua sorte esset victura, & divinitus intellexit damnamam si diu viveret, ideoque preproperam mortem precibus impetravit. *Populi autem videntes, & non intelligentes, nec ponentes in præcordiis talia: quoniam gratia Dei & misericordia est in sanctos eius, & respectus in electos illius, &c. Sap. 4 Videbunt enim finem sapientis, & non intelligent, quid cogitaverit de illo Dominus, & quare munierit illum Dominus. Quid non moliris ut dives evadas, ut principis gratiam obtineas? nihil succedit: vota*

congeminas : non auditis : sed bono tuo : perieras nisi periisses. Aernardus Ser. contra vitium ingratiitudinis. Misericordiæ est subtrahere misericordiam. Gregor. Homil. 21. in Ezechiel, ô tormenta misericordiæ! cruciat, & amat. Sed se unusquisque revocet ad propriam experientiam. Quàm multa voluisti, & maximis votis exoptasti, quæ nunc gaudes non evenisse? Quàm ex multis quæ tibi accidebant summum timebas naufragiũ, in quibus portum invenisti? Hoc superest, ut ex præteritis coniecturam facias futurorum.

Dixi 2. Quia maximæ nobis adsunt insidiæ ab amore proprio, & à voluntate propria: hinc enim oriuntur omnes repugnantia quas sentimus, ne divinæ voluntati nos accommodemus, unde passionum & amoris proprii mortificatio est aptissimum medium perveniendi ad eiusmodi conformationem. Qui enim propriam voluntatem abiecit, facile sequitur alienam; & qui semper hæret alienæ, suam facile despicit. Vti igitur quod plus liquoris è vase effunditur, eò plus aëris ingreditur; Ita qui plus suæ voluntatis relinquit, eò divinæ est capaxior. Cum itaq; experientia discamus, & in alijs, & in nobis, amorè propriũ, ac passiones, veritatem, ac sinceritatem iudicij impedire, ut ab omni suspitione simus immunes, melius est alieno iudicio stare. Sed cuiusnam iustius, atq; sanctius quam Dei? hæc enim inter se connexa sunt. Quicquid mihi evenit, Dei voluntate accidit: iam quicquid voluntate Dei accidit, illud melius est quàm aliud quidlibet: igitur quicquid mihi evenit, mihi longè melius est quam quidlibet aliud magis amare debeo, magis sequi & potius amplecti.

IV. Ratio petitur ex conditione Dei & Creaturæ quæ talis est, ut Deus velle, atque imperare debeat, creatura verò obedire. Huic rei innititur obedientia rerũ omnium divinæ

voluntati; etenim omnia sequuntur inclinationes, pondera, atq; motu: quos acceperunt à Deo. Hinc omnis creatura, huc usque in suo gradu stetit ac perseveravit, secundum illud, *Ordinatione tua perseverat dies: quoniam omnia serviunt tibi*; Hinc mare terminos, ac frænum accepit, Sol legem, ordinem sydera cælum mensuram: Immodò tanta est obedientia, ut etiam ad contraria naturæ suæ obediant, ita ut ignis refrigeret, Sol noctem inducat, aquæ in sanguine vertantur, flamina retrocedant, liquida firmentur, immodò etiam ut ei nihilum obediat: Etenim *vocat ea quæ non sunt, tanquam ea quæ sunt*: Ita infirmitatem vocat ad robur, infantiam ad Eloquentiam, stultitiam, ad sapientiam. Cum igitur solius hominis voluntas, divinæ voluntati pro sua libertate possit resistere, necesse est ut volens, ac sponte obtemperet: Cogita enim, quid magis deceat, aut te sequi divinam voluntatem, tuamque abicere; aut Deum tuæ servituti libidini, ac cupiditati obtemperare; cum ille Creator sit, tu creatura: Vide illius esse velle, atque imperare; tuum vero tantum obedire: & certè si id cogites & penitus animo comprehendas, facile te & tua Dei remittes voluntati. Hæc fuit Iobi cogitatio cum dicebat, *Dominus dedit Dominus abstulit, sit nomen Domini benedictum*. Idem Davidis sensus cum fugeret Absalonem, & iussisset ut Sadoc arcam referret in urbem: 2. Reg. 25. *Reporta arcam Dei in urbem: si invenero gratiam in oculis Domini, reducet me, & ostendet mihi eam, & tabernaculum suum: Si autem dixerit mihi, non places, præsto sum: faciat quod bonum est coràm se*. Vide quo sensu cuncta suscipere debes de manu Domini.

V. Ratio peti potest ex multiplici nexu Creaturæ cum Deo, qui nexus respicit innumeras quas ad Deũ relationes habemus, servi ad Dominũ, subditi ad Regem, filii ad Patrẽ, disci-

discipuli ad magistrum, amici ad amicum, sponsæ ad sponsum: quæ omnia continent varias nostræ obedientiæ, rationes & obligationes. Nam si in rebus temporalibus atque civilibus homines respectu aliorum id strictissime observant, quanto magis id respectu Dei observare debemus: *Et hi quidem ut corruptibilem coronam accipiant, nos autem incorruptam.* Quod si una ratio sufficeret, vide quot nominibus ad id teneris, & quot culparum reus, existas, vel in unica inobedientiâ.

VI. Ratio est ipsa hujus rei necessitas: Nam velis, nolis, quid: quid Deus voluerit id fiet: juxta illud; *In ditione tua cuncta sunt posita, & nemo potest tuare sistere voluntati.* Itaque melius est ut ducaris, quam ut traharis: alioqui, ducunt volentem fata, nolentem trahunt: Etenim uti præclare advertit S. August. nemo transcendere potest leges omnipotentis Dei; nec finitur anima non redere debitum: aut enim reddit faciendo quod debet, aut reddet amittendo quo bene uti noluit. Quod sic intelligo in præsentia materiâ; scilicet, necessario creaturam rationalem sequi debere voluntatem Dei, aut sponte, aut coactè: nam si sponte sequitur, reddit debitum faciendo quod debet, cum Deo volenti debeat obedientiam: si resistit, nec sequitur, facit tamen non volens, quod sponte facere debuisset; ipsa enim Dei voluntati etiam fugiendo servit: unde respectu hujus eventus amittit id quo bene uti noluit, nimirum libertatem. Exemplum dedimus in Iosepho Patriarcha: voluntas erat Dei, ut eò dignitatis promoveretur, ut que à fratribus, & à Patre, omnium natu minimus adoraretur: Id fratres impedire voluerunt: Sed vide ineluctabilem Dei voluntatem: Qui impedire voluerunt ne id fieret, ipsi nolentes servierunt: unde ipse postea ad eos. *Num Dei possumus resistere voluntati?* &c. Quid non conati sunt Iudæi post Christi mortem, ut fidem resurrectionis impedirent? *Scrutati sunt iniquitates, ut*

de illis interpretatur Augustinus: sed cum eam fidem impedire vellent, ei nolentes servierunt. Itaque idem Augustinus rectè ista duo distinguit, ordinem tenere, & ordine teneri: siquidem potest quilibet ordinem non tenere, quia Deus unumquemque liberum dimisit; sed nullus potest non teneri ordine, ut scias tibi non esse liberum ea ferre & pati quæ Deus circa te, ac de te fieri vult: Atque hinc vides hujus conformationis necessitatem? ut omittam necessitatem præcepti. Item necessitatem mediæ ad perfectionem, ad internam pacem, & animi tranquillitatem: nam si contrariis es Dei voluntati, necesse est ut quoniam ipsa non se se flectit, in eam duriter incurras. Audi quomodo eam S. Bern. definit lib. 5. de Confid. cap. 12. Etsi enim aliàs retulimus, quia tamen ad rem multum facit hic non pigebit repetere; & sic habet, Est rationabilis quædam æquitatis directio inconvertibilis, atque indeclinabilis: quippe attingens ubique, cui illi omnis pravitas conturbetur necesse est: quidni in hanc omne tumidum, vel distortum impingat, & conqussetur? vix universo quod obviam fortè offenderit cedere neciã rectitudo, nam & fortitudo est. &c. Directionem vocat, quia est regula omnis: Tum directionem rationabilis æquitatis, quia nulla est iusta voluntas, nisi huic regulæ conformetur: Rationabilem vocat æquitatem, ne credas tantum positum jus in voluntate arbitraria, sed in ea voluntate, cui nulla desit ratio. Porro illius regulæ duas attingit conditiones. Prima est quod sit inconvertibilis, quia flecti nequit: Secunda est quod sit indeclinabilis, quippe attingens ubique, quia Dei voluntas & ad omnia se extendit, & temper fit. Cætera verba indicant, quo damno aliquis se opponat divinæ voluntati: cui, inquit, illi omnis pravitas conturbetur necesse est, &c. post quæ subdit: *Quid iniquis voluntatibus tam contrariū & adversum, quam semper conari,*

conari, impingere semper, & frustra? Væ oppositis voluntatibus, solam suæ profecto averfionis referentibus pœnam: Quid tam pœnale, quàm semper velle, quod nunquam erit, & semper nolle, quod nunquam non erit? Atque hinc existit nostræ conformationis cum Divina voluntate neceffitas;

Porro ex eadem acquirit anima

1. Statum perfectissimum, cum ea sit summa perfectio: Est enim in primis perfecta victoria omnium passionum & affectionum, per absolutissimam mortificationem; Item perfectum est sui ipsius holocaustum: Nam per mortificationem pars una offertur, aut lingua, aut oculus, aut memoria, aut intellectus subjiciendo; hæc autem totus homo, & hominis pars præcipua, voluntas scilicet quam Deus semper præ rebus omnibus petit, secundum illud *sibi præbi mibi cor tuum*: Est etiam perfecta charitas, quæ potissimum operibus leprodit, ac præcipue in illa sui omnimoda traditione: Item est summa unio cum Deo per plenam similitudinem, & conformationem: Denique perfecta est creaturæ sub Deum subjectio, atque dependèntia, per quam creatura in manu Dei ponitur, tanquam cera & lutum; ut ad suum nuntum liberè ipsa uratur: Licet enim Deus uti possit creatura repugnante, non id tamen fit pleno atque integro dominio, & nisi accedat creaturæ consensus; præsertim cum Dei dominium in creaturam non sit coactum, sed liberum, Deus libertatem ei concessit.

2. Acquit anima statum absolutum, & independentem: licet enim sit perfecta creatura sub Deum subjectio, non tamen impedit quominus creatura suam faciat voluntatem; immo sola hoc habet. Nam ut omittam maximam hominum partem, qui nutu alterius vivunt, dormiunt, vestiuntur, loquantur, habitant, iudicant, amant; quàm multis in rebus

ipsi Principes suam voluntatem non faciunt? Sed qui nullam aliam habet voluntatem, quàm divinam ait Dorotheus Doctr. 9. suam voluntatem semper facit: unde apud Stobæum sic ille Deum alloquebatur: Vis me febricitare, volo; vis penuriam pati, non abnuo; vis me mori, non recuso; non alia res cogere me magis potest, quam ipsum Deum. In vitis Patrum de quodam Agricola refertur qui uberem semper segetem metebat, eum id aliis mirantibus respondisse, se semper pro voto cælum habere; & hoc etiam magis admirantibus aliis, subdidisse, id ea ratione fieri, quod nihil aliud vellet, quàm quod contingeret. Mitto decere Deum facere voluntatem timentium se. Ita refert Taulerus de quadam femina cuius passim orationes ambiebantur, eam sæpe rerum sibi commendatarum oblitam; omnia tamen sic solita contingere, uti rogata fuerat: cumque illi gratiæ agerentur, ut de præstio beneficio; ipsamet apud Dominum expostulasse, tanquam dere indebita, Deumque illi respondisse; ex quo mihi tuam voluntatem dedisti, ego meam tibi addixi; itaque facio quod ipsa velles. Hinc ergo homo ponitur in summa independentia à rebus creatis, à calibus omnibus, ab eventibus, ab alterius potestate cum à Deo unopendat.

3. Acquit statum imperturbabilem. 1. Quia nihil iam sperare, nihil timere potest: nam Dei voluntas non potest impediri: Itaque nihil offerri potest animæ quod cupiat; hoc enim solum habet in votis ut divina voluntas fiat: nec illi quicquam auferri potest; cum sit superior rebus omnibus creatis: 2. Quia inde oritur filialis in Deum fiducia & ingens animæ securitas; qua fit ut se totam in Dei curam abiciat, *omnem sollicitudinem vestram proicientes in eum; quoniam ipsi cura est de vobis*: Ita Christus aiebat Catharinæ Senesæ, filia cogita tu de me, & ego cogitabo

continenter de te. Ex illa autem confidentia oritur.

In primis summa pax, atque tranquillitas, secundum illud Isaia 32, *Et sedebit populus meus, in pulchritudine pacis, & in tabernaculis fiducia, & in requie opulenta*: de quo populo dictum intelligit Augustinus; *Beati pacifici quoniam Filij Dei vocabuntur*: Verè filij, quoniam patri similes, cum nullam habeant voluntatem ipsi dissimilem: quomodo autem non pacifici, qui nullam in se sentiant pugnam? Qui enim sibi suam voluntatem retinuit, licet in necessariis Dei voluntatem exequatur, certamen tamen contrarietate: ac sicut in nobis, quia *caro concupiscit adversus spiritum, & spiritus adversus carnem*, difficilis fit virtus, atque ardua; ita qui duplicem patitur voluntate, difficilius vivit. Item sicut tempore renationis difficilius est virtus, quam tempore consolationis: ita qui voluntate propria adhuc tenetur, & allicitur, majorem in virtute difficultatem sentit. Ad hæc, ea ratione tolluntur pacis impedimenta: ut illa cura; ne quis se se conatibus nostris opponat, ne quis resistat: nam qui nullam suam habet voluntatem, semper suam facit, quia semper fit voluntas Dei. *Omnia quaecunque voluit, fecit, in caelo, & in terra, mari, & in omnibus abyssis*: atque illud est quod perimus, ut fiat voluntas Dei in caelo, & in terrâ. Denique ea ratione; facile resistitur quibusdam tentationibus, quæ sæpe nos vexant, nescio quibus quaestionibus conditionatis; si hoc contingeret, quid faceres? quibus quidem non malè aliqui consulunt, nihil respondendum: optimè tamen feceris, si dicas, te id facturum quod Deus volet; id enim semper melius, est.

Ex eadem in Deum fiducia oritur ingens animæ gaudium secundum illud ad Roman. 15, *Deus autem spei repleat vos omni gaudio, & pace incredendo*. Quia, ut ait Augustinus, qui vult

gaudere de se, tristis erit, qui autem de Deo vult gaudere, semper gaudebit. quia Deus sempiternus est: Vis habere gaudium sempiternum, adhære illi qui sempiternus est. Porro illud gaudium & solum est plenum, & solum securum, juxta illud: *Et gaudium vestrum nemo tollet à vobis*: Est enim firmum gaudium propter fundamentum quod conuelli non potest, quæ est voluntas Dei immutabilis: quod aliis rebus creatis non convenit; ideoque, aiebat P. Borgia se nulli se vire velle qui mori posset. Et rationem dat August tract. 24. in Ioan, nam cum ea diliguntur, quæ possumus contra voluntatem amittere, necesse est ut pro his miserimè laboremus. Itaque Sancti vultu semper hilari fuerunt, non quod carerent doloribus ac tribulationibus, sed quia cum id tantum vellent, quod Deus volebat, nullâ re commovebantur ac sicut Christus in tormentis beatitudinem non amisit, ita neque illi in angoribus animi tranquillitatem: sed sicut ait Apostolus, *superabundabant gaudio in omni tribulatione*; quem statum idem Apostolus vocat pacem, *qua exuperat omnem sensum*; Quia vix capi potest quod aliquis in tribulatione lætus esse possit: id tamen nos docet Rubus innoxie ardens, ut & pueri illæsi in fornace Babylonis: ita ut de quolibet dici possit quod de se Iobus dixit cap 20. *Mirabiliter me crucias* quod miraculum Alexandriæ dedit infidelibus; ille qui ab eis vexatus, miraculum poscebatur in suæ fidei testimonium: Hoc enim, ait, non parvum est miraculum, quod vestris injuriis lacessitus, ac vexatus non commoveor.

Quod si gaudium illud internū nonnullis absconditū videretur, neminè tamen later illa imperturbabilitas, qua firmus animus eodem in gradu stat, quæcunq; tandè accidunt. Ita Severus Sulpicius scripsit B. Martinum nec iratum nec tristem visum unquam fuisse, quod quicquid accideret in Deum referret. Itaque Sancti

Sancti in ea cogitatione nullis periculis aut adversis commovebantur: Antonius furens Dæmones, aut irridebat; Xaverius non alius in naufragio quam in navi, ut qui hæc animo versabat: *Quia venti & mare obediunt ei*: Ita scribitur de B. Gertrude Virgine eam nulla re fuisse commotam? Denique in illis plerisque immutabilitas, atque animus immobilis inter adversa, qualis laudatur in Tobia, de quo sic Scriptura: *nam cum ab infantia timuisset Deum, non est contristatus, quod plaga cæcitatù evenisset ei*. Et quidem, ut ait Augustinus, ut in rebus cunctis sis idem, tam in prosperis, quam in adversis; sicut manus quæ eadem est, & cum in palmam extenditur, & cum in pugnum constringitur.

4. Acquirat statum felicissimum qui in hac vita esse potest: uti enim in æternâ felicitate nihil est quod displiceat, nihil evenit contra voluntatem, omnia ex voto contingunt; ita qui ad divinam voluntatem se conformat hæc omnia bona nascitur. Ad hæc, sicut in beatitudine, illa immutabilitas est summa felicitas gloriæ, ita qui sic adhæret Deo per conformationem, nullis rerum mutationibus commovetur: & sicut montis Olympici cacumen, neque nubes, neque venti, neque pluvia contingunt, sic iste nullis eventibus tangitur, sed continenter una fruitur Dei voluntate, quæ deesse non potest. Denique sicut in beatitudine, nullum adest malum, nullum abest bonum; ita in eo animæ statu nullum malum concutit, quia quicquid evenit, id putat bonum, propter elucens in eo Dei voluntatem; item, nullum abest bonum, quia quod Deus vult, id semper melius est; ut scias in eo exercitio bona omnia contineri, nullum autem subesse periculum. *Et si boni amulatores fueritis, quis vobis nocebit?*

Hoc unum superest ut illius præxim doce-

amus, quæ vitam nostram totam complecti debet. 1. Itaque serid tibi inculca huius conformationis fundamenta atque inter cætera, Pe. suade tibi nihil evenire tibi nisi Deo conscio, imo authore, & causa Ad hæc nihil tibi accidere, nisi in bonum tuum. 2. Noli tantum id cogitare in genere, & quasi speculativè sed practicè, & in particulari: ac si tibi Christus diceret, Fili, volo te hoc pati, hoc tibi expedit: id enim de re omni quæ tibi accidit, potes tibi persuadere cum ita contingat. 3. Ne hæreas in causa particulari, & immediatâ; sed in superiori, ac primâ ne huius hominis spectes aut invidiam, aut malevolentiam, non servi oblivionem, aut oscitantiam; sed Deum aut permittentem, aut volentem: Quod si etiam tibi videatur tua culpa accusanda; & præteritum crimen in simulandum, id ita facito, ut potissimum spectes Deum, ut te punientem ac castigantem, & in eius voluntate acquiesce, plusque habeat rationem eius iustitiæ de te pœnas reposcentis, quam tui demeriti. 4. Sæpe in oratione, & in singulis ferè horas sæpius aut ore, aut saltem mente; præsertim si aliquid gravius incidat, repete coram Deo. *Fiat voluntas tua*: Item, *Non quod volo, sed quod tu: non sicut ego volo, sed sicut tu: Non mea, sed tua voluntas fiat: ita Pater, quoniam sic placitum fuit ante te*. Ita Blofius scribit quandam mulierè devoram à Christo fuisse, ut sæpius diceret; *Fiat voluntas tua, sicut in cælo & in terra*. Ita refert Sanctam Brigittam Virginem pronuntiasse tribus vicibus hæc verba, *Non mea, sed tua voluntas fiat* idque maximè Christo placuisse. 5. Ut ne unquam illa conformatio deferatur, in eâ tanquam in domicilio habita. Ita Catharinæ Senensî (ut ipsa scribit in Dialogo de perfectione Christo ut cellulam ædificaret, in qua ita semper maneret, & contineretur, ut nec pedem nec manum inde efferret, eaque

eaque cellula esset Dei voluntas, in qua habitaret instar apis in alveari, aut sicut Margaritum, & Vnio in concha marina: ac sciret fore ut initio locus ille angustior illi videretur, sed postea latissimus ac commodissimus exist-

teret; Sanè ubi Deus est, summa felicitas & beatitudo. *Beati qui habitant in domo tua, Domine, in secula seculorum laudabunt te.* Amen.

FERIA SEXTA IN PARASCEVE,
SEU
IN PASSIONE
CHRISTI DOMINI.
CONCIO.

De magnitudine eius dolorum.

I. Pars. De illis in genere, ex quinque conjecturis.

In mortuum produc lachrymas, &c. & fac luctum secundum meritum eius, Ecclesiastici, 38.

MOnemur, Auditores, jubemurque non parcere lachrymis pro mortuo Salvatore mundi, & efficere ut luctus noster non minor ipsius merito existat. Sed quomodo sat lachrymarum nobis suppeteret, ad descendendum dignè passionem, martyrium crudele, funestumque obitum optimi nostri Domini & Salvatoris Iesu, cum nec sermonem habeamus nec in genit adu comprehendendam animo explicandamq; gravitatem illius cruciatuum, & magnitudinem dolorum *Magna velut mare contritio tua, quis medebitur tui?* Atque quamvis zelus vester vestraque pietas

oculos vestros confortasset in duos aquarum fontes, nollem tamen, fletuum vestrorum affluentia vestrorum singultuum multitudine, magnitudinem Christi mei dolorum metiri, nec meam de illius Passione cogitationem terminare uno lachrymarum vestrarum testimonio, quæ si existant solæ, ei potius injuriam inferre quam satisfacere possunt, sicut Samethicus Ægypti Rex ut memorat Herodotus lib. 3. suæ historiæ captus fuit bello à Cambyse, qui eum ut exulceraret animo, detinuit in suburbio Mempheos quam prælio expugnauerat. Illius filiam famulari veste indutam inter cæteras captivitas misit haustum aquam